

Opfordring til Naalakkersuisut i Grønland og den danske regering om ikke at ophæve uran-nul-tolerance-politikken i Rigsfællesskabet

Nuuk og København, 26. april 2013

Den flg. opfordring er underskrevet af 48 miljøorganisationer.

Det nyvalgte Naalakkersuisut - det grønlandske landsstyre - og den danske regering har varslet, at de vil ophæve nul-tolerancen overfor uranbrydning, som har været i kraft i femogtyve år og i sin tid blev vedtaget enstemmigt i det grønlandske landsting. Følgelig kan der være flere uranbrydningsprojekter på vej i Grønland i den nærmeste fremtid. Alene mineprojektet i Kuannersuit (Kvanefjeldet) ved Narsaq i Sydgrønland kan gøre Grønland til den femte største uraneksportør i verden. Derudover findes uranforekomster ved Illorsuit, Puissattaq, Ivittuut og Motzfeldt Sø i Sydgrønland, Sarfartoq, Nassuttooq, Qaqaarsuk og Attu i Vestgrønland og Randbøldal og Milne Land i Østgrønland. Herudover kan der være forekomster, som endnu ikke er kortlagt.

VI OPFORDRER Naalakkersuisut (landsstyret i Grønland) og den danske regering til ikke at ophæve uran-nultolerance-politikken, eftersom uranudvinding vil medføre fare for forurening af det sårbare grønlandske miljø og for atomspredning globalt.

VI OPFORDRER til, at udvinding af sjældne jordarter koncentrerer på steder, hvor det ikke samtidig medfører uranudvinding – samt til at arbejde proaktivt for at fremme udbredelsen af vedvarende energi og energieffektivitet i Rigsfællesskabet, såvel som i EU og over hele verden.

DESUDEN OPFORDRER VI Naalakkersuisut og den danske regering til at modvirke atomspredning og arbejde for at fremme global nedrustning af atomvåben.

OPFORDRINGERNE ER BEGRUNDET I:

at uranbrydning - udover betydelig kemisk forurening med bl.a. svovlsyre - efterlader millioner af tons tailings, der indeholder nogle af de giftigst kendte radioaktive emner, såsom radium, thorium, radon og polonium og derfor så vidt muligt ikke bør tillades nogen steder i verden;

at affaldet fra uranbrydningen forbliver radioaktivt på et farligt niveau i hundreder af tusinder år;

at det amerikanske Videnskabernes Akademi i 2011 konkluderede, at der ikke eksisterer nogen teknologi, der kan garantere en sikker langsigtet opbevaring af det radioaktive affald fra uranbrydningen;

at det arktiske miljø generelt er særligt sårbart overfor forurening, fordi det genopbygges meget langsomt;

at op til 85 pct. af radioaktiviteten fra uranbrydningen kan forblive tilbage i det efterladte affald, hvortil kommer, at Kuannersuit indeholder den største forekomst af thorium i verden – af nogle sat til op til to millioner tons - som licenshaveren, *Greenland Minerals and Energy Ltd.*, ikke har planer

om at udvinde. Meget af radioaktiviteten fra dette thorium – ingen ved hvor meget - vil blive efterladt i tailings-bunkerne;

at de radioaktive forbindelser fra den åbne uranmine på Kuannersuit – i givet fald den næststørste åbne uranmine i verden - vil kunne udvaskes af tailings-bunkerne og optages i plantevækst og organismer i havet;

at det grønlandske havområde udgør et af klodens reneste og mest uberørte havområder, der leverer et vigtigt bidrag til reproduktionsevnen for den marine biodiversitet og økosystemerne i den nordlige del af Atlanterhavet - hvad der vil blive truet ved en eventuel ophævelse af nul-tolerancepolitikken;

at de radioaktive substanser koncentrerer sig i fødekæderne og kan forårsage skader både hos mennesker og dyr i form af sygdomme, genetiske skader og mutationer;

at de langsigtede følger af uranudvindingen fra Kuannersuit kan blive en omfattende radioaktiv forurening, som på grund af sundhedsfaren kan gøre det nødvendigt at forbyde landbrug, fiskeri, fangst og husdyravl i betydelige dele af Sydgrønland, ligesom det kan blive sundhedsfarligt at bo der;

at oprydning efter uranbrydning f.eks. i Tyskland i en skala, der svarer til den, der er planlagt i Kuannersuit, foreløbigt har kostet de tyske skatteydere mere end 50 mia. kr. og de samlede omkostninger herfor endnu ikke er dækket. Oprydningsarbejdet forventes tidligst afsluttet i 2020, hvorefter de forurenede områder skal overvåges tæt og vedligeholdes i meget lang tid fremover;

at det firma, *Greenland Minerals and Energy Ltd.*, der har licens til minedrift i Kuannersuit, ikke besidder økonomiske ressourcer til at afbøde miljøskadevirkningerne fra millioner af tons affald, der er radioaktivt i tusinder af år;

at Grønland ikke besidder de økonomiske ressourcer til at afbøde de mulige miljøskader fra uranbrydning i Kuannersuit eller fra udnyttelse af de øvrige uranforekomster i Grønland;

at den danske stat, som er den eneste, der har de økonomiske ressourcer til at afbøde de mulige miljøskader, ikke har givet garanti herfor. Den danske stat vil få indtægter fra uranbrydningen i Kuannersuit gennem modregning i bloktilskuddene til Grønland af den indtjening, Grønland opnår via selskabsskat og royalties;

at de langsigtede økonomiske omkostninger af den radioaktive forurening kan blive så store, at de langt overstiger uranbrydningens kortsigtede økonomiske gevinst;

at ophævelse af uran-nultolerancepolitikken ikke er nødvendig for at der kan udvindes sjældne jordarter sydvest for Kangerlussuaq, i Nuup Kangerlua, ved Killavaat Alannguat (Kringlerne) mellem Narsaq og Qaqortoq og nær Narsarsuaq. Forekomsten ved Killavaat Alannguat, hvor der vurderes at være mere end fire milliarder tons malm, er sandsynligvis den største forekomst af sjældne jordarter i verden. Herudover er der fremskredne grønlandske efterforsknings- og mineprojekter for jern, bly, zink, molybdæn, rubiner, diamanter og platin foruden en lang række andre mineraler;

at den eneste civile industri, der har brug for store mængder uran, er atomkraftindustrien, som hverken Grønland eller Danmark har interesse i at fremme;

at også atomvåbentechnologien har brug for store mængder uran, og denne har hverken Grønland eller Danmark interesse i at fremme;

at plutonium – et af de mange biprodukter fra uran, som produceres i alle atomkraftreaktorer – muliggør skabelse af atomvåben, bidrager til deres udbredelse over alt i verden og udgør en permanent trussel overfor millioner og atter millioner af mennesker.

OPFORDRINGEN ER UNDERSKRIVET AF DISSE ORGANISATIONER OG NETVÆRK:

atomstopp_atomkraftfrei leben!, Austria (AUT)

Australian Conservation Foundation (AUS)

Avataq (GRL)

Bellona (NOR)

Centre for Environmental Justice/Friends of the Earth Sri Lanka (LNK)

Climate & Energy Group, Beyond Copenhagen collective (BCPH), India (IND)

COECOCEIBA- Friends of the Earth Costa Rica (CRI)

Det Økologiske Råd / The Ecological Council (DNK)

Ecodefense (RUS)

ECOMUNIDADES, Red Ecologista Autónoma de la Cuenca de México (MEX)

Focus on the Global South

Friends of the Earth Australia (AUS)

Friends of the Earth Canada (CAN)
Friends of the Earth Europe
Friends of the Earth International
Friends of the Earth (England, Wales and Northern Ireland) (GBR)
Friends of the Earth Malta (MLT)
Friends of the Earth US (USA)
Greenpeace Nordic
Haburas Foundation/Friends of the Earth Timor-Leste (TLS)
Iceland Nature Conservation Association, (INCA) (ISL)
Inuit Circumpolar Council, Greenland (ICC-Greenland) (GRL)
International Network for Sustainable Energy – INFORSE-Europe
JA!Justiça Ambiental / Friends of the Earth Mozambique (MOZ)
Jordens Vänner - Friends of the Earth Sweden (SWE)
Korean Federation for Environmental Movement (KFEM) / Friends of the Earth Korea (KOR)
Magyar Természetvédők Szövetsége / Friends of the Earth Hungary (HUN)
MAUDESCO - Friends of the Earth Mauritius (MUS)
Milieudefensie - Friends of the Earth Netherlands (NLD)
Mouvement Ecologique / Friends of the Earth Luxembourg (LUX)
NOAH Friends of the Earth Denmark (DNK)
Norwegian Society for the Conservation of Nature - Friends of the Earth Norway (NOR)
Nuclear Information and Resource Service – NIRS (USA)
Réseau "Sortir du nucléaire" (FRA)
Sahabat Alam Malaysia - Friends of the Earth Malaysia (MYS)
The Salzburg Platform Against Nuclear Dangers (AUT)
The Swedish Anti-nuclear Movement (SWE)
The Swedish Environmental Movement's Nuclear Waste Secretariat (SWE)
uranium-network.org, Germany (DEU)
VedvarendeEnergi / SustainableEnergy (DNK)
WISE (World information Service on Energy) International
Women Against Nuclear Power – Finland (FIN)
Women for Peace – Finland (FIN)
Women in Europe for a Common Future - WECF France (FRA)
Women in Europe for a Common Future - WECF Germany (DEU)
Women in Europe for a Common Future - WECF International
Women in Europe for a Common Future - WECF Netherlands (NL)
WWF Verdensnaturfonden - WWF Denmark (DNK)